

PODARIMO SI NEKAJ, KAR JE VREDNO – VREDNOTE

»Vzgajati ne pomeni zgolj razvijati razum, temveč oblikovati celotnega človeka, tudi njegovo srce in njegov značaj. Vzgajati pomeni ne le prenašati znanje, temveč iz roda v rod prenašati tudi duhovne vrednote, ki dajejo življenju vsebino in smisel.«

(Phil Bosmans)

Primeren čas za obdarovanje naj ne bo le prednovoletni čas, temveč naj bo za to primeren prav vsak dan v letu. Za darila ne potrebujemo vselej denarja. Podarimo lahko svoj čas, pozornost, objem, namenjen pogled, nasmeh in tisočero drobnih naklonjenosti, ki jih namenimo svojemu bližnjemu. Takšnih daril se ne da kupiti, imajo pa neprecenljivo vrednost. Upam, da nas prihodnost ne bo popeljala na napačne in neželene poti. V hitečem tempu sodobnega življenja se včasih zdi, kot da hočejo egoizem, individualizem, ugodje, takojšnja izpolnitev želja in zabava izpodriniti vzgojo humanih in kulturnih vrednot. Vrednote so nekaj, kar je vredno. Biti morajo »žive« in prisotne povsod in med vsemi. Zato se jih moramo najprej naučiti, jih začutiti in občutiti, jih ponotranjiti, da jih lahko nekoč predajamo dalje. Življenjske vrednote naj bi bile svetilnik in vodnik pri uresničevanju življenjskega smisla. Če se otroku že zelo zgodaj uspe pričarati lepoto in skrivnost vrednot, je to gotovo najboljša popotnica, ki mu jo lahko podarimo odrasli. To mu bo podlaga, osnova, iz katere bo črpal tudi vse ostale smiselne vsebine v življenju.

Sodobni čas spodbuja otroke k izoliranju in prepogosto si »prijatelja« ali »sogovornika« poiščejo v različnih ekranih, namesto da bi poiskali osebni odnos in stik s prijatelji. Premalo se družijo, pogovarjajo, vidijo in še manj slišijo. Pri individualnih srečanjih in v delavnicah v razredu vedno znova povabim otroke k razmišljanju o pomenu, vsebini in veličini vrednot, ki v življenju štejejo. Otroci mi zaupajo, da so za njih največja vrednota LJUBEZEN, RAZUMEVANJE, PRIJATELJSTVO, ZDRAVJE, SKUPNI TRENUTKI... Njihovo razmišljanje o vrednotah je pravo in vodi v pravo smer.

Ob današnjem naglem tempu življenja pa otroci (pre)pogosto ostajajo lačni vrednot, ki so jih sicer postavili na svoji lestvici na sam vrh. Čas, ki ga v družinah preživimo skupaj, žal prepogosto ostaja prazen. Življenje drug mimo drugega ne omogoča razvoja kvalitetnega življenja, potrebnega pogovora in zdravih, strpnih medsebojnih odnosov. Vse nekako preveč temelji na nenehnem hitenju, »zbiranju« materialnih dobrin, opaznosti, vplivnosti, razvijanju in uresničevanju neskončnih želja, hkrati pa preveč ljudi ostaja nezadovoljnih, nestrpnih in osamljenih. Prevečkrat si dovolimo, da nam dragoceni čas zapolnjujejo »vsiljivci«, kot so računalnik, pametni telefon, tablica, televizija... Le ti nam sicer zapolnjujejo čas, hkrati pa nas odtujujejo od dragocenih medsebojnih odnosov.

Prevečkrat se prikraide med vrednote mladih in manj mladih tudi droga in pijača. To so le njihovi klici po pomoči, saj drugače ne uspejo priklicati pozornosti, ki jo potrebujejo. Ne počutijo se uzrte, sprejete, ljubljene in vredne. Bližnjica za zadovoljevanje potreb po moči, svobodi, zabavi, ljubezni, sprejetosti je prav poseganje po substancah, ki jim predstavljajo nadomestilo za vse naštetu. Tem ljudem je nujno potrebno pomagati poiskati nadomestilo za droge in pijačo, kajti svoje trenutno neprimerno izbrane »vrednote«, bodo opustili šele, ko bodo našli nadomestilo zanje in ko bodo verjeli in zaupali, da je mogoče svoje potrebe zadovoljevati tudi drugače.

Kadar vrednote v življenju ljudi ne najdejo ustreznega prostora v svetu kakovosti vsakega posameznika, zaman pričakujemo od njih strpne, poštene in dobronamerne medsebojne

odnose ter pošten in hvaležen odnos do sveta na sploh. Od otrok in mladostnikov ni mogoče pričakovati ničesar, česar niso deležni od svojih staršev, vzgojiteljev in vseh odraslih, s katerimi se vsakodnevno srečujejo v svojem okolju. Otroke in mladostnike je pravzaprav potrebno naučiti KAKO ŽIVETI, da bo življenje zasijalo v svoji pravi smiselnosti in VREDNOSTI. To je naloga staršev, učiteljev, vzgojiteljev in vseh, ki se kakorkoli srečujemo z otroki. Tudi v naši Posvetovalnici za učence in starše Novo mesto vrednotam namenjamo poseben prostor in čas. Zato smo se odločili, da (tudi) naša Posvetovalnica za učence in starše Novo mesto vstopi v projekt Rastoče knjige in da oblikujemo svojo Abecedo odličnosti, mojstrstva in etike. Vez med preteklostjo in prihodnostjo v naši »hiši« predstavlja prav Rastoča knjiga. Z njo smo postali še bogatejši. Naše rastoče drevo namreč ni navadno drevo. Je drevo, ki na eni od vej gosti glineno deklico Lučko, ki radovedno spoznava lepoto in bogastvo knjige, ki jo pestuje v svojem naročju. Knjiga nam predstavlja prav posebno vrednoto, simbol razvoja, učenja, znanja in nenehne rasti.

Zavedamo se, da nismo nikoli tako veliki, da ne bi mogli biti še večji. »Postanimo to, kar lahko in naredimo vse, kar zmoremo«, je naše vodilo in načelo. Prav vsak trenutek, vsak dan in skozi čas, lahko naredimo nekaj dobrega. Želimo biti in ostati spodbuda in pobuda za dobro, lepo, koristno in vredno.

Mateja Petric,
Posvetovalnica za učence in starše Novo mesto

Članek je bil objavljen v časopisu Dolenjski list, priloga Živa, december, 2017.